

Vergaderjaar 2019–2020

35 300 V

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2020

Nr. 48

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 december 2019

Zoals verzocht door uw Kamer, ontvangt u hierbij informatie over de recente ontwikkelingen in Malta op het gebied van de rechtsstaat en het onderzoek naar de moord op de journaliste Daphne Caruana Galizia. Zoals vermeld in eerdere beantwoording van Kamervragen (Aanhangsel Handelingen II 2017/18, nr. 2124) zijn, in het kader van het moordonderzoek op de journaliste Daphne Caruana Galizia, in 2017 drie verdachten aangehouden. Een rechtszaak tegen deze drie verdachten was reeds gestart. De Maltese regering heeft daarnaast onlangs overeenstemming bereikt met de nabestaanden van Daphne Caruana Galizia over de samenstelling van een externe commissie die een openbaar onderzoek uitvoert naar de omstandigheden rond de moord.

Op 14 november jl. is door de Maltese autoriteiten een persoon aangehouden die mogelijk een bemiddelende rol heeft gespeeld tussen de mogelijke opdrachtgevers van de moord en de drie verdachten van de uitvoering van de aanslag. Deze persoon zal spoedig gehoord worden door de Maltese rechter. Ook hebben de Maltese autoriteiten op 19 november jl. een zakenman gearresteerd die blijkbaar probeerde per boot Malta te verlaten. Deze zakenman wordt in verband gebracht met de aanslag, terwijl hij ook politieke banden zou onderhouden. Hij wordt inmiddels door de Maltese autoriteiten als hoofdverdachte beschouwd, en hij is dit weekend in staat van beschuldiging gesteld.

Op 26 november jl. heeft, volgend op de ontwikkelingen in deze zaak, de Maltese Minister van Toerisme zijn ontslag ingediend, evenals de stafchef van de Minister-President van Malta. Daarnaast legde de Minister van Economische Zaken tijdelijk zijn werkzaamheden neer. Gisteren, 1 December jl, heeft premier Muscat aangegeven op 12 januari 2020 terug te treden als leider van zijn Labour partij, en de dagen erna af te treden als premier.

De moord op de journaliste Daphne Caruana Galizia heeft in heel Europa een schok teweeg gebracht. Het kabinet blijft oproepen tot een grondig en volledig onderzoek en vervolging van de daders; ook de opdrachtgevers

van deze verschrikkelijke aanslag mogen niet ongestraft blijven. Tevens constateert het kabinet dat Malta hiertoe justitiële stappen zet, en dat er veel zaken in ontwikkeling zijn, zoals de gerechtelijke zittingen die momenteel plaats vinden. Het kabinet blijft de inspanningen van Malta om de schuldigen te vinden en te veroordelen op de voet volgen. Zoals in de eerdere beantwoording van vragen van uw Kamer (Aanhangsel Handelingen II 2019/20, nr. 531) is aangegeven vindt het kabinet het van groot belang dat de rechtsstaat in de Europese Unie en de lidstaten goed functioneert. Hierbij acht het kabinet de zorg voor de rechtstaat primair een verantwoordelijkheid van de EU lidstaat zelf, waarbij als het gaat om monitoring met name de Europese Commissie en de Raad van Europa een belangrijke rol spelen. Voor wat betreft een appreciatie van de rechtstatelijke ontwikkelingen in Malta is het kabinet daarom van mening dat het primair aan deze instanties is om te oordelen over het functioneren van de rechtsstaat in Malta en de lidstaten daarover te informeren. De Venetië Commissie van de Raad van Europa heeft in December 2018 in een rapport zorgen geuit over het functioneren van onderdelen van de rechtsstaat in Malta, en heeft hierover aanbevelingen gedaan. Het kabinet neemt deze zorgen serieus en vindt het bemoedigend dat de Maltese regering in maart 2019 heeft aangegeven de hoofdaanbevelingen volledig te zullen implementeren door middel van vijf wetsvoorstellen. De aanbeveling om scheiding aan te brengen in de bevoegdheden van de «Attorney General» (AG) is inmiddels in een wet aangenomen.

Ik heb de zorgen die in NL leven over de moord op Daphne Caruana Galizia en over rechtstatelijkheid in Malta bij mijn collega aan de orde gesteld tijdens mijn bezoek aan Malta eerder dit jaar.

Uw Kamer heeft gevraagd of het nog verantwoord is om gevoelige informatie te delen met de regering en overheidsdiensten van Malta. In algemene zin kan worden gezegd dat operationele politie- en justitiesamenwerking met Malta goed verloopt maar dat deze tevens zeer beperkt is. Gezien de justitiële stappen die in Malta worden gezet, is het kabinet vooralsnog niet van mening dat lopende operationele politie- en justitie samenwerking beperkt of stopgezet dient te worden. Het kabinet doet geen mededelingen over samenwerking op inlichtingengebied met andere landen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok